

**YENİ KORONAVİRÜS HASTALIĞI (COVID-19) NEDENİYLE
İYİ TARIM UYGULAMALARININ KONTROL VE SERTİFİKASYONUNA
İLİŞKİN TALİMAT
(2020/03)**

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu talimatın amacı, pandemi niteliği kazanan Yeni Koronavirüs Hastalığı (Covid-19) nedeniyle iyi tarım uygulamaları faaliyetlerinin yıllık kontrol sıklığı, haberli ve habersiz kontrol sayısı ile sertifikaların geçerlilik sürelerine ilişkin kontrol ve sertifikasyon hizmetlerinin usul ve esaslarını düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu talimat, 07/12/2010 tarihli ve 27778 sayılı Resmi Gazete İyi Tarım Uygulamaları Hakkında Yönetmeliğin 31 inci madde dördüncü fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3-(1) Bu Talimatın uygulanmasında;

- a) Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,
- b) KSK: İyi tarım uygulamalarına ilişkin olarak kontrol ve sertifikasyon işlemlerini yapmak üzere Bakanlık tarafından yetkilendirilen kontrol ve sertifikasyon kuruluşunu,
- c) Salgın hastalık: Yeni Koronavirüs Hastalığı (Covid-19)'u
- ç) Uzaktan kontrol: Salgın hastalık nedeniyle sertifikasyon sürecinin devamlılığının sağlanması amacıyla, kontrolörün süreçlerle ve ürünlerle ilgili bilgileri; üretim sahasına gitmeden, toplaması, saklaması, geri alması, işleme, analiz etmesi ve aktarması amacıyla bilgi işlem teknolojilerini kullandığı kontrol yöntemini,
- d) Yönetmelik: İyi Tarım Uygulamaları Hakkında Yönetmeliği ifade eder.

Salgın hastalık şartlarında kontrol ve sertifikasyona ilişkin genel kurallar

MADDE 4 – (1) Bu talimat çerçevesinde gerçekleştirilen kontrol ve sertifikasyon, aşağıda belirtilen genel kurallar çerçevesinde yürütülür:

- a) KSK, bu talimat doğrultusunda gerçekleştireceği faaliyetlerini içeren kontrol ve sertifikasyon politikasını oluşturarak, ilgili dokümanlarındaki değişikliği 15 gün içerisinde Bakanlığa ve Akreditasyon Kurumuna bildirir.
- b) Üretici, üretici örgütü veya müteşebbislerin 2019 yılında yayımlanmış sertifikalı ürünleri için bu talimata göre kontrol ve sertifikasyon faaliyetleri yürütülür.
- c) Kontrolün, üretim yerinde gerçekleştirilmesi esastır. Arazi kontrollerinin yerinde yapılabildiği yerlerde; Yönetmelik hükümleri doğrultusunda arazi kontrolleri gerçekleştirilir. Kontrol esnasında kontrolör tarafından, koruyucu tedbirler alınır. Sosyal mesafeye dikkat edilerek, maske ve eldiven gibi koruyucu ekipman kullanılmak suretiyle, bulaşmayı önleyecek gerekli hijyen tedbirleri alınarak kontrol faaliyeti yürütülür.
- d) Üretici, üretici örgütü veya müteşebbisin kontrol ve sertifikasyon talebi olması durumunda, KSK risk analizi ile kontrolün gerçekleşeceği il/ilçenin yetkili kurumları tarafından alınan kararları da dikkate alarak en uygun kontrol yöntemini belirler. Üretim alanına ulaşımın mümkün olamaması halinde, kontrolör tarafından uzaktan kontrol gerçekleştirilir.

Uzaktan kontrol ve sertifikasyona ilişkin genel kurallar

MADDE 5 – (1) Arazi veya işletme kontrollerinin yerinde yapılamadığı durumlarda, KSK'lar uzaktan kontrol sonuçlarına göre sertifikasyon faaliyetlerini gerçekleştirebilir.

(2) Uzaktan kontrol faaliyetleri aşağıdaki şekilde uygulanır:

- a) KSK, uzaktan kontrole ilişkin gerekçeleri bilgi ve belge ile tespit ederek, ilgili üretici dosyasında kayıt altına alır.

b) KSK, çevre, insan ve hayvan sağlığı açısından uzaktan kontrol talebinde bulunan işletmenin risk değerlendirmesini yapar.

c) Uzaktan kontrolün gerçekleştirilebilmesi için üretici, üretici örgütü veya müteşebbisin, uzaktan kontrol süreci hakkında bilgilendirilmiş olduğuna, kontrolün uzaktan gerçekleştirilebileceğine ve salgının sona ermesinden itibaren en geç üç ay içerisinde kontrolün üretim yerinde doğrulanacağına dair onayı alınır.

ç) KSK, kontrol süreci kaydının (görüntü ve ses) gerçekleştirilebileceğine ilişkin üretici, üretici örgütü veya müteşebbisten 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu gereği açık rıza beyanını alır.

d) Uzaktan kontrolü yapılacak üreticiler, üretici örgütleri veya müteşebbislerin yetkilileri ile temasa geçilip, ses ve görüntü kaydı ile ilgili alt yapı oluşturulur.

e) KSK, tercihen ilgili üretici, üretici örgütü veya müteşebbis için bir önceki yerinde kontrolünü gerçekleştirmiş veya daha önce kontrolünü gerçekleştirmiş bir kontrolörü atar. Daha önce yerinde kontrolü gerçekleştiren kontrolör bulunmuyor ise başka bir kontrolör atanır.

f) Üretici, üretici örgütü veya müteşebbisler, üretim dönemine ait iç kontrol raporu, analiz raporu, kritik noktaların görsel çıktıları ve işletme ile ilgili her türlü bilgi, belge vb. dokümanı KSK'ya kontrol gerçekleşmeden önce gönderir. KSK, işletmenin daha önceki üretim dönemine ait kontrol raporları ve düzeltici faaliyetlerini de dikkate alarak gönderilen dokümanı inceler.

g) Numune almaya ilişkin genel hükümler çerçevesinde, numune üretici, üretici örgütleri veya müteşebbisler tarafından alınır ve KSK'nın dış kaynak olarak sözleşme yaptığı ve Bakanlıkça yetkilendirilen laboratuvara analiz amacıyla gönderilir. KSK, ilgili laboratuvardan analiz kapsamı ve sonuçlarını talep ederek değerlendirir. Risk analizi sonuçlarına göre gerektiğinde Bakanlık il/ilçe Müdürlükleri, numune alımı yaparak veya numune alımına eşlik ederek alınan numunenin güvenli bir şekilde laboratuvara gönderilmesini sağlayabilir.

ğ) Uzaktan kontrolün yapılacağı tarihte üretim sahaları ile görsel kontrol gerektiren konular görüntüleme yöntemi ile kontrol edilir.

h) Kontrol sonucunda; iyi tarım uygulamaları mevzuatına uygun olmayan durumun tespit edilmesi halinde Yönetmelik hükümlerince belirtilen yaptırımlar uygulanır.

(3) Uzaktan kontrol sonucunda, KSK sertifikasyon faaliyetini aşağıdaki şekilde yürütür:

a) Yönetmelik hükümlerince uygunluk kriterleri ve kontrol noktalarına uyum gösterecek şekilde düzeltici faaliyetleri etkin bir şekilde kapatamayan üretici, üretici örgütü veya müteşebbislere sertifika düzenlenmez.

b) Uzaktan kontrol sonucunda düzenlenen sertifikaların geçerlilik süresi, düzenlendiği tarihten itibaren en fazla altı aydır.

c) Düzenlenen imzalı sertifikaların dijital kopyaları üretici, üretici örgütü veya müteşebbise elektronik olarak gönderilir. Islak imzalı sertifikalar ise mücbir sebebin sona ermesinden sonra ilgililere ulaştırılır.

4) Uzaktan kontrol ile gerçekleştirilen sertifikasyon faaliyetleri, salgın hastalığın sona ermesinden itibaren en geç üç ay içerisinde yerinde kontrolleri yapılır. Uzaktan kontrolde üretici, üretici örgütü veya müteşebbis tarafından gönderilen bilgi, belge, rapor ve dokümanların arazi kontrolleri ve objektif delillerle uygunluğu doğrulanır. Bu şekilde doğrulama amaçlı yapılan kontrollerde Yönetmelikte yer alan bir günde denetlenecek üretici, üretici örgütü veya müteşebbis sayısı risk analizleri dikkate alınarak iki katına çıkarılabilir. Uygunluğu doğrulanamayan hususlarda Yönetmelik hükümleri gereğince işlem tesis edilir.

Genel hükümler

MADDE 6 – (1) KSK, Yönetmelikte yer alan sürelerde kontrol ve sertifikasyon faaliyetlerine ilişkin olarak Bakanlık il müdürlüğüne gerekli bildirimlerde bulunur. Ayrıca bu bildirimlerde, uzaktan kontrol yapılacağına ilişkin açıklamaya yer verir.

(2) Bir önceki sertifikasını başka bir KSK'dan alan üretici, üretici örgütü veya müteşebbisler, verilmiş olan sertifikaya ilişkin gerekli olan bütün bilgi ve belgeleri yeni sözleşme imzaladığı KSK'ya iletmesi sonucunda bu talimatta belirtilen uzaktan kontrol ve sertifikasyona ilişkin süreç başlatılabilir. Gerekli durumlarda, 2019 yılı sertifikasını veren KSK kontrol raporuna ve düzeltici faaliyetlere ilişkin konularla ilgili bir raporu üretici, üretici örgütü veya müteşebbislere verir.

(3) Üretici, üretici örgütü veya müteşebbislerin uzaktan kontrol ve sertifikasyona ilişkin talebinin bulunması esastır.

(4) Arazi kontrolünü gerektirecek düzeyde bir şikâyet olması durumunda, yerinde kontrol gerçekleştirilir.

(5) Bu talimat çerçevesinde kontrol ve sertifikasyonu yapılan üretici, üretici örgütü veya müteşebbislerin dosyaları TS EN ISO/IEC 17065 5.2 maddesi çerçevesinde tarafsızlık mekanizması tarafından öncelikli olarak değerlendirilir. KSK, uzaktan kontrol ve sertifikasyon süreçlerinde görev alan personelin bilgi teknolojileri kullanarak hizmet yürütme yetkinliğini sağlayacak ve salgınla ilgili koruyucu tedbirleri içerecek eğitimleri gerçekleştirerek kayıt altına alır.

(6) Aşağıdaki durumlarda uzaktan kontrol ve sertifikasyon faaliyetleri yapılamaz:

a) Üretim faaliyetinin veya sertifikalandırılacak ürünün olmaması,

b) İyi tarım uygulamaları kapsamında, ilk kez sözleşme imzalayan üretici, üretici örgütü veya müteşebbislerin olması,

c) 2019 üretim yılında yayımlanmış sertifikasının bulunmaması veya farklı ürünlerde iyi tarım uygulamaları sertifikasının bulunması,

ç) Üretici, üretici örgütü veya müteşebbislerin uzaktan kontrol ve sertifikasyona ilişkin talebinin bulunmaması,

d) Arazi kontrolünü gerektirecek düzeyde bir şikâyetin veya riskin olması.

(7) Bu talimatın uygulanmasına yönelik olarak ülke genelinde veya münferit il/ilçelerde salgının sürecinin devam ettiği veya salgının sona erdiği ilgili KSK sorumluluğunda takip edilir, gerektiğinde Bakanlık salgının sona erdiğini veya devam ettiğini KSK'lara bildirir.

(8) Risk analizi sonucunda habersiz kontrol yapılması gerektiren özel durumlar dışında habersiz kontroller salgının sona ermesini müteakip gerçekleştirilir.

(9) Salgın hastalık sonucunda ortaya çıkan risklerin engellenmesi amacıyla üretici, üretici örgütü ve müteşebbisler;

a) Ürün güvenliği ile iş sağlığı ve güvenliğini sağlayacak şekilde yazılı ve görsel kurallar geliştirir, uygular ve kayıt altına alır.

b) Çalışanlarına hijyen ve koruyucu önlemler konusunda eğitim düzenler.

c) Salgın hastalıktan şüphelenilen personelle ilgili olarak gerekli tedbirleri alır. Buna ilişkin risk değerlendirmesi yaparak salgının yayılmasını engelleyecek, ürün güvenliği ile çalışanların sağlığını koruyacak çalışmaları yapar.

(10) KSK, salgın nedeniyle bu Talimat çerçevesinde kontrol ve sertifikasyon süreçlerinde yaptığı değişiklikler hakkında sözleşme yaptığı üretici, üretici örgütü ve müteşebbisleri bilgilendirir.

Yürürlük

MADDE 7 – (1) Bu Talimat yayımı tarihinde yürürlüğe girer. Salgının devam ettiği süre içerisinde Bakanlık tarafından bildirilen tarihler arasında uygulanır.